

Študijné materiály o GPP

7.9. *Cestná doprava*

Študijné materiály o GPP

Modul 1: Úvod

Modul 4: Hodnotenie
potrieb

Modul 2: Strategické
aspekty GPP

Modul 5: Obehové
obstarávanie

Modul 3: Právne
aspekty GPP

Modul 6: Zapojenie
trhu

Modul 7: Prevádzkový
(Cestná doprava)

Environmentálne vplyvy

Ako cestná doprava vplýva na životné prostredie?

- Doprava predstavuje skoro $\frac{1}{4}$ emisií skleníkových plynov v Európe
- Hlavná príčina znečistenia ovzdušia v mestách
- Cestná doprava predstavuje viac ako 70% emisií skleníkových plynov pochádzajúcich z dopravy (2014)

Rozsah pôsobnosti

Čo obsahujú kritériá GPP EÚ

Zahrnuté sú nasledovné kategórie vozidiel a služieb:

1. Kúpa, leasing alebo prenájom automobilov, ľahkých úžitkových vozidiel a vozidiel kategórie L
2. Služby mobility
3. Kúpa alebo leasing autobusov
4. Autobusové služby
5. Autá na odvoz odpadu
6. Zber odpadu
7. Poštové, kuriérske a sťahovacie služby

Pre vymedzenie pojmov pozri:
[Kritériá GPP EÚ pre cestnú dopravu.](#)

Hodnotenie potrieb

Plnenie potrieb mobility

Potreby mobility nevyžadujú stále nové vozidlá

- Dá sa zlepšiť miera využitia už existujúcich vozidiel?
- Existujú alternatívy? t.j. telekonferencie, preukazy MHD, car alebo bike sharingové programy a pod.

Znižovanie emisií

- Školenie o ekologickej jazde a pravidelná údržba môže znížiť emisie CO₂ a iných znečisťujúcich plynov už existujúcich vozidiel.

Príklad: Zvyšovanie efektívnosti riadenia vozového parku pomocou car sharingu (Brémy, Nemecko)

Viac informácií: [Modul 4: Hodnotenie potrieb](#)

Prehľad

Prístup GPP EÚ k cestnej doprave

Potrebné kritériá pre:

- typové schválenie automobilov, ľahkých úžitkových vozidiel, špecifických technológií ťažkých úžitkových vozidiel a vozidiel kategórie L so zameraním na emisie CO₂
- emisie znečisťujúcich látok do ovzdušia z automobilov, ľahkých úžitkových vozidiel, špecifických technológií ťažkých úžitkových vozidiel a vozidiel kategórie L
- valivý odpor pneumatík
- energetická efektívnosť elektrických automobilov a ľahkých úžitkových vozidiel
- záruky batérií
- emisie hluku vozidiel a pneumatík
- pneumatiky a mazivá pre údržbárske činnosti

Plus:

- Vyžadovať od poskytovateľov služieb kľúčové kompetencie a zavedenie kľúčových opatrení a praktík environmentálneho manažmentu
- Vyžadovať adekvátne a časté školenie personálu poskytovateľov služieb

Kritériá GPP EÚ

Cestná doprava (2019)

Príklady:

- **Výberové kritériá (VK)** – pre služby: potrebné relevantné skúsenosti v: identifikovaní, hodnotení a implementovaní dostupných technológií a opatrení na zníženie emisií skleníkových plynov a znečisťujúcich látok do ovzdušia, postupoch monitorovania a podávania správ o emisiách skleníkových plynov
- **Technické parametre (TP)** – pre elektrické vozidlá: musia poskytnúť záruku na batériu minimálne 150 000 km alebo 8 rokov proti strate kapacity pod 70% pôvodnej hodnoty pri dodaní
- **Kritériá udeľovania (KU)** – pre automobily, ľahké úžitkové vozidlá alebo vozidlá kategórie L: body budú pridelené podľa schopnosti prejsť minimálnu vzdialenosť s nulovými výfukovými emisiami v proporcii ku schopnostiam vozidiel

Všetky kritériá môžete nájsť:

- [Kritériá GPP EÚ pre Cestnú dopravu.](#)

Kritériá GPP EÚ

Cestná doprava (2019) (pokr.)

Príklad (pokr.):

- **Doložky o plnení zmluvy** –pre služby. Všetci vodiči musia byť pravidelne školení v záujme zvýšenia palivovej účinnosti a pravidelne dostávať informácie o ich výkone

Všetky kritériá môžete nájsť na:

- [Kritériá GPP EÚ pre cestnú dopravu.](#)

Overovanie

Overovanie dodržiavania kritérií GPP pre dopravu

Čo žiadať?

- Vlastné vyhlásenie
- Certifikáty
- Technické hárky
- Protokoly o skúške (alebo iné príslušné formy dôkazu, ako technická dokumentácia (keď nie sú protokoly o skúške dostupné)

Kedy?

- Overovanie dodržiavania kritérií GPP by sa malo overovať:
 - i. Počas výberu (pri dvojstupňových postupoch);
 - ii. Pri vyhodnocovaní ponúk uchádzačov;
 - iii. Počas plnenia zmluvy.

Plnú verziu návodu kontroly nájdete na:

- [Kritériá GPP EÚ pre cestnú dopravu.](#)

Overovanie

Príklady z kritérií

TP1: Hodnota CO₂ typového schválenia (komplexné)

Emisie CO₂ automobilov, ľahkých úžitkových vozidiel a vozidiel kategórie L nesmú prekročiť nasledovné hodnoty:

- 2019: 40 CO₂ g/km
- 2020: 35 CO₂ g/km
- 2021: 25 CO₂ g/km

Overovanie: Uchádzač musí predložiť osvedčenie o zhode vozidla

Overovanie

Príklady z kritérií

TP6: Minimálna záruka (elektrické vozidlá – automobily, ľahké úžitkové vozidlá a vozidlá kategórie L)

Uchádzač musí poskytnúť záruku na batériu minimálne 150 000 km alebo 8 rokov proti strate kapacity pod 70% pôvodnej hodnoty pri dodaní (EN 62660)

Overovanie: Uchádzač musí predložiť vyhlásenie so záručnými podmienkami.

Právne predpisy podporujúce GPP

Smernica o podpore ekologických a energeticky úsporných vozidlách cestnej dopravy (CVD)

- Smernica sa zameriava na široké uvedenie ekologických vozidiel na trh.
- Vyžaduje, aby sa energetické a environmentálne vplyvy spojené s prevádzkou vozidla počas jeho životného cyklu brali do úvahy pri nákupe vozidiel cestnej dopravy, buď:
 - Nastavením technických parametrov pre energetické a environmentálne správanie
 - Zaradením energetických a environmentálnych vplyvov do kritérií udeľovania
- Smernica o podpore ekologických a energeticky úsporných vozidlách sa momentálne reviduje, vrátane návrhov na nové prahové hodnoty CO₂ a znečisťujúcich látok.

Viac informácií:

[Smernica o podpore ekologických a energeticky úsporných vozidlách cestnej dopravy 2006/33/ES](#)
[Preskúmanie smernice o podpore ekologických a energeticky úsporných vozidlách cestnej dopravy](#)

Trhová dostupnosť

Environmentálne značky pre cestnú dopravu

Pre cestnú dopravu neexistuje environmentálna značka EÚ, ale:

- Blue Angel (Nemecko) poskytuje environmentálne značky pre nasledujúce:
 - Car sharing (spoločné využívanie vozidiel)
 - Spoločné využívanie vozového parku elektrických vozidiel
 - Vozidlá s nízkymi emisiami zvuku a znečisťujúcich látok
- Bra Miljöval (Švédsko)
 - Kuriérske / doručovacie služby

Na dôveryhodnosti záleží!

- Environmentálne značky Typu I môžu byť zdrojom ďalších kritérií (ak sa týkajú predmetu zmluvy!)
- Environmentálne značky Typu I = **overené treťou stranou a udelené na základe vplyvov počas životného cyklu**
- ***Viac o environmentálnych značkách nájdete v module 3 (právne aspekty)***

Environmentálna značka EÚ pre mazivá sa môžu využiť na overenie udeľovacích kritérií pre mazacie oleje, hydraulické kvapaliny a mazadlá

Náklady na životný cyklus

LCC cestnej dopravy

LCC = berie do úvahy všetky náklady, ktoré vzniknú počas životného cyklu výrobku, práce alebo služby

Odhadované LCC vozidiel a služieb:

1. Automobily a ľahké úžitkové vozidlá s prísnyimi emisiami CO₂ znižujú LCC o 15 až 20%
2. Elektrické autobusy znižujú LCC o 2,5 až %
3. Školenie ekologickej jazdy znižuje LCC o 0,5 až 2%

LCC vozidiel:

- Celkové náklady na vlastníctvo:
 - Obstarávacie náklady
 - Náklady na palivo
 - Náklady na údržbu
 - Poistenie
 - Dane a poplatky
- Externé náklady: emisie CO₂ a NO_x, nemetánových prchavých organických látok a pevných častíc

Viac o LCC cestnej dopravy nájdete v [správe o technickom pozadí](#).

Prípadové štúdie

Rámec pre vozidlá s alternatívnym pohonom

(Rakúska spolková agentúra pre verejné obstarávanie, Rakúsko)

Smerom k verejnej doprave s nulovými emisiami

(Provincia Severné Brabantsko, Holandsko)

E-bicykle pre doručovanie pošty

(Chorvátska pošta)

Pomocný program GPP

Pre ďalšiu podporu
ohľadom GPP,
kontaktujte
bezplatný

Pomocný program EÚ

Študijné materiály pre Európsku komisiu zostavili ICLEI - Miestne samosprávy za udržateľnosť

Autor modulu: ICLEI – Miestne samosprávy za udržateľnosť

Vlastník, Editor: Európska komisia, GR pre životné prostredie, 2019

Fotografie: s povolením Pixabay.com pod Creative Commons CC0

Upozornenie: Tieto študijné materiály sú orientačné dokumenty služieb Komisie a nemožno ich považovať za akokoľvek záväzné pre túto inštitúciu. Ani Európska komisia ani žiadna osoba konajúca v mene komisie nenesie zodpovednosť za prípadné využitie informácií obsiahnutých v tomto dokumente.